

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği: dövlət müstəqilliyimizin bərpasının 30-cu ili-Azərbaycan dövlətçiliyi müasir mərhələdə

Azərbaycan əraziləri işğaldan azad edildikdən sonra burada həyata keçiriləcək ən önəmli işlərdən biri kimi erməni vandalizminə məruz qalan dini və mədəniyyət abidələrinin bərpa edilməsi özünü göstərdi.

İşğal dövründə ermənilər tərəfindən hər cür vandalizmə, dağıdıcılığa, saxtakarlığa tuş gələn abidələrimizin bərpasında, heç şübhəsiz ki, Heydər Əliyev Fondunun rolu danılmazdır. Məlum olduğu kimi, ötən ilin sonlarından, yəni ərazilərimiz işğaldan azad edildikdən qısa müddət sonra Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın tapşırığına əsasən mütəxəssis qrupu işğaldan azad olunan ərazilərimizdə ermənilər tərəfindən dağıdılan dini abidələr, məscidlərin bərpasına dair layihə üzrə işlərə başlayıb. Hazırda bərpa prosesi gedir. Heydər Əliyev Fondu Qarabağ ərazisində Azərbaycan xalqının milli sərəti olan dini abidələrin, məscidlərin bərpası üzrə layihə həyata keçirir. Layihə çərçivəsində yerli və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə bölgədəki ziyarətgahlarımızın bərpası, konservasiyası və yenidənqurulması həyata keçiriləcək. İşğal illəri ərzində Şuşa şəhərində və Ağdam rayonunda dağıntılara məruz qalmış dini ibadət yerlərinin bərpası üzrə

müvafiq işlər görülür.

Qarabağ abidələrinin bərpası missiyası...

Müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin, tarixinin, mədəniyyətinin, elm və təhsilinin, adət-ənənələrinin tanınmasında, təbliğində, abidələrimizin bərpasında Heydər Əliyev Fondunun əhəmiyyətli rol oynadığı məlumdur. Ekspertlər deyir ki, erməni vəhşiliyinin qurbanı olan abidələrimiz ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və qayğısı ilə bərpa edilir, həyata qaytarılır.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun şöbə müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, tanınmış mütəxəssis Fərhad Quliyev "Bakı-Xəbər"ə bildirdi Heydər Əliyev Fondunun azad edilmiş ərazilərimizdə dini və mədəniyyət abidələrinin bərpası ilə əlaqədar həyata keçirdiyi layihənin olduqca mühüm əhəmiyyəti var. "İşğaldan azad edil-

Azad rayonlarımızda Heydər Əliyev Fondunun bərpa işləri dövlətçilik tariximizin müdafiəsinin tərkib hissəsi kimi...

miş bölgələrdə Heydər Əliyev Fondunun dini və tarixi abidələrimizin bərpası istiqamətində apardığı işlər əsasən də Azərbaycanın elm ictimaiyyəti tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir. Çünki həmin abidələr kompleks şəkildə, strateji xətt tutmaq şərti ilə, hər bir abidəyə xüsusi yanaşılmaqla əsaslı şəkildə bərpa edilməsi çox mühüm əhəmiyyət daşıyan işlərdən biridir".

"Abidələrin bərpa edilməsi işinin Heydər Əliyev Fondunun xüsusi layihəsi əsasında həyata keçirilməsi..."

F.Quliyevin sözlərinə görə, bu günə kimi bir çox abidələrimiz dövlət xətti ilə bərpa olunub və onların bərpasında xarici, o cümlədən də yerli şirkətlər iştirak edib. "Hətta biz o bərpa işlərini müqayisə edirik ki, hansı bərpa işləri daha yüksək səviyyədədir, hansı abidələrin bərpası istənilən şəkildə həyata keçməyib. Amma bu gün abidələrin bərpa edilməsi işinin Heydər Əliyev Fondunun xüsusi layihəsi əsasında həyata keçirilməsi bir daha abidələrimizə olan münasibəti göstərir. Bilirik ki, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilən bərpa layihələri tam olaraq dünya standartlarına cavab verir və həmişə də yüksək qiymətləndirilir. Azad olunmuş ərazilərdə tarix-mədə-

niyyət, dini abidələrin bərpasında da çox inanırıq ki, eyni dəst xətt gözləniləcək. Bu şəkildə abidələrimizin bərpa işləri həyata keçiriləcək, kompleks xarakter daşıyacaq, hər abidəyə öz dövrünə, tarixi xronoloji mərhələyə aid olmasına görə yanaşma fərqli olacaq. Yeni hər abidəyə öz dövrünə görə yanaşılacaq".

"İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə abidələrin bərpası çox müsbət haldır"

F.Quliyev qeyd etdi ki, orada istifadə edilən bərpa üsulları, işlədilən tikinti materialları tam standartlara, tələb olan səviyyəyə aid olmalıdır, bərpa zamanı abidələrin arxaikliyinə zərər gəlməməlidir. Arxaikliyin qorunmasının bərpanın əsas xüsusiyyətlərindən biri olduğunu deyən mütə-

xəssis hesab edir ki, bərpa işləri yüksək səviyyədə başladığı kimi o şəkildə də tamamlanacaq. "Elmi ictimaiyyət inanır ki, Fondun layihəsi, Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən bərpa işləri müsbət sonluqla tamamlanacaq. Biz bilirik ki, Fond bu layihəni həyata keçirirsə, qeyd etdiklərimizi detallı şəkildə nəzərə alır. Fondun başladığı bu iş çox uğurlu şəkildə başa çatacaq. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə abidələrin bərpası çox müsbət haldır".

"Bu işlərin öhdəsindən böyük bacarıq və peşəkarlıqla gələ bilən bir təşkilat varsa, o da Heydər Əliyev Fondudur"

F.Quliyev hesab edir ki, azad olunmuş ərazilərimizdə dini və mədəniyyət abi-

dələrinin başlanması prosesi Azərbaycan ictimaiyyəti ilə paralel olaraq beynəlxalq ictimaiyyətin də diqqətini çəkəcək. "Bərpa prosesi başa çatdıqdan sonra, heç şübhəsiz ki, dünyanın müxtəlif ölkələrindən gələnlər bu abidələrlə maraqlanacaq, abidələrə ekskursiyalar təşkil ediləcək. Bu baxımdan hesab edirəm ki, bərpa prosesində daha məsuliyyətli, daha diqqətli olmaq lazımdır. Əminik ki, proses tam olaraq həyata keçiriləcək. Bu işlərin öhdəsindən böyük bacarıq və peşəkarlıqla gələ bilən bir təşkilat varsa o da Heydər Əliyev Fondudur. Biz tezliklə azad edilmiş ərazilərimizdəki abidələri əvvəlki vəziyyətdə görəəcəyik. İnənirik ki, qısa müddətdə abidələrimizin bərpası ilə bağlı daha maraqlı layihələr görəcəyik. Düzdü, bu bir qədər vaxt aparan prosesdir. Hər bir abidənin bərpası müəyyən vaxt aparır. Tikinti materiallarının ekspertizası olur, tətbiq edilmiş memarlıq üsulları araşdırılır. Bu baxımdan vaxt aparan və eyni zamanda yaradıcı, çox vacib bir layihədir. Əminik ki, ermənilər tərəfindən vandalcasına dağıdılan abidələrimizin mükəmməl bərpasını görəəcəyik"-deyər F.Quliyev qeyd etdi.

İradə SARIYEVA
Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.